

BESTUREN MET VISIE KUN JE LEREN!

SSS Helden leert van trainingstraject Besturen met een Visie

Door: **Roelof Jan Vochteloo**

'De sprankelende vereniging, sportief en samen in beweging, in Peel & Maas.' Dat zou zomaar eens de stip op de horizon van het Limburgse SSS Helden kunnen zijn. Drie SSS-bestuursleden volgden onlangs het Besturen met een Visie-traject en voorzitter Gerard Jacobs vertelt aan Gymsport.NL wat dit zijn club gebracht heeft. "Het kan erg nuttig zijn om je eens terug te trekken en je af te vragen waar je in de komende vijf jaar naartoe wilt."

Roelof Jan Vochteloo is freelancejournalist.

SSS Helden werd in 1932 opgericht. Inmiddels is 'Sport Staalt Spieren' 82 jaar verder en heeft de club een kleine vijfhonderd leden, verdeeld over de productgroepen Turnen, Recreatief Turnen, Bewegen op Muziek en Sportief Wandelen/Nordic Walking. In de jaren zeventig werd er in Helden op hoog niveau aan jongensturnen gedaan, maar inmiddels bestaat de club voor negentig procent uit vrouwen en richt ze zich voornamelijk op de breedtesport. SSS Helden geeft vier

uur Turnen en drie uur Bewegen op Muziek en mocht een talentvolle turnster hogerop willen, dan is ze vrij om naar een vereniging in de buurt te gaan.

Zo'n veertig jaar geleden was Gerard Jacobs één van die jongens van de turnselectie van SSS. In 2002 werd hij voorzitter van de club uit - sinds de herindeling op 1 januari 2010 - Peel en Maas. Bij zijn aanstelling schreef hij met ondersteuning van het Huis voor de Sport Limburg een verenigingsplan, waarin stond beschreven waar de vereniging voor stond en waar zij naartoe wilde. Jacobs: "Dit plan hebben we lange tijd gebruikt als leidraad. Nieuwe bestuursleden drukte ik het document in handen, zodat ze konden zien wat er van ze verwacht werd. Het plan werd echter niet geactualiseerd en werd belegen. Sinds 2007 durfde ik het niet meer als leidraad te gebruiken en bleef het onderin de la liggen."

Ledental SSS Helden

Eind 2013 telde SSS 485 leden, 435 dames en 50 heren.

Jeugd t/m 15 jaar	219 (209 dames, 10 heren)
16-50 jaar	116 (112 dames, 4 heren)
50 jaar en ouder	150 (114 dames, 36 heren)

Besturen met een Visie

Ondanks het gebrek aan een vastgestelde richting en een lichte daling van het ledental draaide SSS de laatste jaren naar tevredenheid van het bestuur en de leden. Toen Jacobs eind vorig jaar van Gijs Naus, medewerker clubmanagement van District Zuid, hoorde over het traject Besturen met een Visie, wist hij echter dat hij deze kans niet aan zich voorbij mocht laten gaan. Door dit traject te volgen zou SSS weer gericht plannen kunnen gaan maken.

Besturen met een Visie is oorspronkelijk de titel van een managementboek, geschreven door Daniel Klijn (Brug8). Naast het boek ontwikkelde Klijn een serie trainingen die sportbestuurders handvatten biedt om hun club efficiënter te besturen. Die trainingen zijn in 2013 door bestuurders van tientallen KNGU-clubs gevolgd.

Stip op de horizon

Voor Jacobs bestond het traject uit drie avonden, verspreid over de maanden december, januari en februari. Met twee andere bestuursleden – de penningmeester en de voorzitter van de productgroep Recreatief Turnen – toog Jacobs naar Maasbracht, waar ze onder leiding van Kenny Janssen van Brug8 met vier andere Limburgse verenigingen aan de slag gingen. “De eerste avond ging het over het bepalen van onze stip op de horizon: waar willen we over vijf jaar staan? Wat zijn nou de karakteristieken van zo’n stip en hoe bepaal je je eigen stip?”

Tijdens de tweede avond gingen de deelnemers in op de sterktes en zwaktes van hun club en werden ze uitgedaagd om bijbehorende doelen te formuleren. Tijdens de slotbijeenkomst stond het maken en uitwerken van de hierop gemaakte plannen centraal. Jacobs maakt in het dagelijks leven deel uit van de directie van OCE, gespecialiseerd in document- en informatiemanagement, en is dus wel wat gewend. Menigmaal had hij een Aha-erlebnis maar in enkele gevallen heeft dit op de sportbestuurder toegesneden traject hem toch ook de ogen geopend. “Als bestuurder ben je vaak

^ Gerard Jacobs: “Juist doordat het relatief goed gaat, konden we tijd vrijmaken om ons terug te trekken en goed te kijken naar waar we in de toekomst naartoe willen.”

Daniel Klijn in Gymsport.NL editie 4-2013 over Besturen met een Visie

“We maken de bestuurders bewust van het feit dat besturen een taak apart is. Besturen is besluiten nemen en zo de vereniging in de goede richting duwen. De praktijk wijst uit dat een vereniging besturen een heel complex iets is. De meeste verenigingsbestuurders zijn heel vaak aan het managen of aan het uitvoeren, terwijl besturen, managen en uitvoeren drie verschillende taken zijn. Als bestuurder dien je niet alleen constant korte termijnproblemen op te lossen, maar moet je ook verder kijken. Als er veel druk is en je constant brandjes aan het blussen bent, bestaat de kans dat het langetermijndenken erbij inschiet, terwijl dat nou juist zo belangrijk is. Ik vergelijk besturen altijd met het besturen van een auto. Het moet duidelijk zijn dat je naar Parijs gaat, anders heb je bij de eerste kruising al geen flauw idee welke kant je op moet.”

operationeel bezig, maar het kan erg nuttig zijn om je eens terug te trekken om te reflecteren op hoe het allemaal loopt en je af te vragen waar je in de komende vijf jaar naartoe wilt. Bij SSS hebben we nu geconstateerd dat Recreatief Turnen lijdt onder de vele aandacht die we schenken aan Turnen en Bewegen op muziek. Dit is zonde, want voor een vereniging zijn ook de recreatieve turners belangrijke leden. Je moet ze echter wel genoeg aandacht geven, anders lopen ze dus weg.”

Samen in beweging

Jacobs roemt de manier waarop Janssen de bijeenkomsten leidde en trachtte diens uitleg zo goed moge-

Terugkomdag

Jacobs steekt zijn enthousiasme over het Besturen met een Visie-traject niet onder stoelen of banken, maar is wel van mening dat het tijdsbestek van drie avonden in drie maanden wel erg kort is om de besproken zaken geregeld te krijgen. “Zeker de verankering naar het kader kost tijd en is van essentieel belang. En omdat er feedbackmoment is gepland, bestaat de kans dat je het als vereniging toch laat versloffen. Ik pleit daarom voor een terugkomdag en heb de KNGU gevraagd om ons over een paar maanden weer bij elkaar te roepen. Op die manier blijft iedereen geprikkeld.”

lijk te kopiëren richting de zes bestuursleden die het traject niet volgden. Na de eerste bijeenkomst kwam het negenkoppige bestuur op een zaterdagochtend bij elkaar en vanuit hun verschillende verantwoordelijkheden kwamen de bestuursleden allemaal tot verschillende stippen op de horizon. “Uiteindelijk heeft ieder bestuurslid drie woorden genoemd die de vereniging karakteriseren en zijn we tot drie conceptstippen gekomen. Van deze drie vindt Jacobs ‘De sprankelende vereniging, sportief en samen in beweging, in Peel & Maas’ de beste. “Dát willen we over vijf jaar zijn. Dat deze zin ook nog eens SSS bevat, is mooi meegenomen.”

Vooraf dat ‘samen in beweging’ spreekt Jacobs erg aan. “Binnen SSS worden er in goede samenwerking veel dingen bereikt. Voorbeeld: vijf jaar geleden gaven we één uur Bewegen op muziek en toen kwam de leiding zelf met het idee om dit op te schroeven naar drie uur. Voor de extra technieklessen hebben we een expert ingeschakeld en terugkijkend is duidelijk te zien dat het prestatieniveau verhoogd is.” Samen in beweging slaat ook op de samenwerking met de andere clubs in de gemeente Peel en Maas. “Het is niet ondenkbaar dat er in de toekomst fusies gaan plaatsvinden en dus is het goed om nu al samenwerkingen te zoeken.”

Geen tamboerijn

De definitieve stip moet nog vastgesteld worden, maar de negen bestuursleden hebben inmiddels ook al werk gemaakt van de tijdens de tweede bijeenkomst besproken SWOT-analyse. Hiermee kunnen de sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen van een organisatie in kaart worden gebracht. “Alle bestuursleden hebben per categorie hun belangrijkste punten doorgegeven en uiteindelijk is daar een SWOT-analyse uitgekomen. (zie kader). Deze uitkomst hebben we aan het kader laten zien en vervolgens bleken ook onze vrijwilligers zich hierin te kunnen vinden. Nu hebben we bij hen de vraag neergelegd om op basis van deze analyse doelen te formuleren. Die doelen komen dan weer terecht bij het bestuur, dat de uiteindelijke doelen zal opstellen. “Dit proces willen we in september afgerond hebben, zodat we in het nieuwe seizoen meteen aan de uitvoering van alle plannen kunnen beginnen.”

Het heeft wel even geduurd voordat Jacobs zijn kader had overtuigd van het nut van de nieuwe aanpak. ‘Moeten we dit nou wel doen?’, was een veelgehoorde vraag. “Eind april heb ik in een presentatie aan het kader aangegeven wat het belang is van een goede stip

**“IK WIL
NATUUR-
LIJK NIET
DE TAM-
BOERIJN
ZIJN DIE
HET DORP
UITLOOPT,
TERWIJL
DE REST
NOG IN
DE KROEG
ZIT”**

Gerard Jacobs

Ook interesse in Besturen met een Visie?

Neem contact op met uw districtsconsulent.

District Zuid

Karlijn Agten: vsk.zuid@kngu.nl of 06-50939814

District Mid-West

Malou Postuma: vsk.mid-west@kngu.nl of 06-49612515

District Noord

Dirk Otten: vsk.noord@kngu.nl of 06-46070664

District Zuid-Holland

Hikmet Weeling: vsk.zuid-holland@kngu.nl of 06-52549620.

District Oost

Sonja Snaterse: vsk.oost@kngu.nl of 06-20397605

op de horizon. Toen de vrijwilligers doorhadden wat de bedoeling was, waren ze gelijk om. Dat is maar goed ook, want ik wil natuurlijk niet de tamboerijn zijn die het dorp uitloopt, terwijl de rest nog in de kroeg zit.”

Luxepositie

Tijdens een clustervergadering met meerdere Limburgse verenigingen gaf Jacobs onlangs een presentatie over hetgeen hij geleerd had van het Besturen met een Visie-traject. Eens te meer bemerkte hij wat hij eigenlijk al wist: dat SSS zich in een luxepositie bevindt. Zijn club heeft voldoende vrijwilligers, die initiatiefrijke zijn en buiten de lessen om veel organiseren. Verder telt zijn bestuur in totaal negen personen en dat is ook lang niet alle gymnsportverenigingen gegeven. “SSS is behoorlijk bekend in de regio en District Zuid gebruikt ons vaak als voorbeeldvereniging. Juist doordat het relatief goed gaat, konden we tijd vrijmaken om ons terug te trekken en goed te kijken naar waar we in de toekomst naartoe willen. Verenigingen die alles met een paar man moeten zien te rooien en die het water aan de lippen hebben staan maken zich niet druk om iets als Besturen met een Visie. Natuurlijk is het zo dat zo'n traject je op de lange termijn beter helpt besturen, maar kom daar maar eens aan toe, als je moeite hebt om de zaak überhaupt draaiende te houden.” <

SWOT -ANALYSE SSS

Sterktes

- Sterke organisatie (kader)
- Financieel gezond
- Sterke betrokkenheid
- Goed imago/trots
- Zelfstandigheid productgroepen
- Diversiteit in aanbod (wandelen, recreatief, turnen, dans)

Zwaktes

- Grote afhankelijkheid van bepaalde trainsters
- Te operationele aanpak, te weinig (met) beleid (sponsoring, kleding, activiteiten etc.)
- Intern gericht
- Te weinig vernieuwend (productaanbod, volgen van trends)
- Onderlinge samenwerking (productgroep overschrijdend)

Kansen

- Samenwerking/fusie
- Meer samenwerking met scholen/opvang/gemeente
- Sponsoring
- Moderner en breder lesaanbod
- Opleidingen (kader/KNGU opleidingsplaats)
- SSS uitdragen in media/promotie
- Luisteren naar ideeën en behoeften van leden/kader
- Hulp (handjes, voordeel vanuit werk ouders) van ouders

Bedreigingen

- Inslapen
- Afhankelijkheid van key spelers
- Te weinig aandacht voor niet competitie groepen
- Accommodatie, fysieke locatie, grootte en capaciteit, op rand van P&M
- Samenwerking/ fusiebereidheid
- Teamsporten; handbal, voetbal, hockey
- Krimp ledenaantal: financiën

“NATUURLIJK HELPT ZO'N TRAJECT JE OP DE LANGE TERMIJN BETER TE BESTUREN, MAAR KOM DAAR MAAR EENS AAN TOE, ALS JE MOEITE HEBT OM DE ZAAK DRAAIENDE TE HOUDEN”

Gerard Jacobs

Zie ook: www.besturenmeteenvisie.nl